

Taller 8

PROGRAMES D'OPTIMITZACIÓ DE L'ÚS D'ANTIBIÒTICS (PROA) A URGÈNCIES

1. Justificació:

Els programes d'optimització de l'ús d'antibiòtics (PROA) neixen de la necessitat de lluitar contra el fenomen de l'increment de les resistències antimicrobianes, que s'ha convertit en una amenaça per a la salut pública. S'estima que l'any 2050 la mortalitat per les infeccions causades per microorganismes multiresistents superarà a la del càncer. L'objectiu principal dels PROA és millorar l'evolució clínica dels pacients, minimitzant els efectes adversos (toxicitat, emergència de resistències, selecció de patògens com *Clostridium difficile*) i garantint la utilització de tractaments cost-efectius (1).

El servei d'urgències és un entorn estratègic per a la implantació d'un PROA degut a la seva relació amb l'atenció hospitalària i la comunitària. La majoria dels tractaments antibiòtics prescrits a urgències es mantenen a l'ingrés o a l'alta, de manera que la disminució de tractaments inadequats tindria efectes sobre ambdós àmbits. Això no obstant, és un àrea que planteja reptes degut a la sobrecàrrega assistencial, la necessitat de prendre decisions amb rapidesa, l'elevada incertesa diagnòstica i l'alta rotació de pacients i professionals.

L'administració precoç dels antibiòtics i l'elecció del tractament empíric basada en guies consensuades als Serveis d'Urgències Hospitalaris millora la morbiditat i la mortalitat i disminueix la durada de l'estada en pacients amb sèpsia i xoc sèptic. La implantació d'un PROA educatiu en el servei d'urgències d'un hospital terciari va aconseguir disminuir de manera significativa el percentatge de tractaments empírics inadequats (de 62,9% a 47%) i la taxa de tractaments antibiòtics innecessaris (d'un 25% a un 17%) (2).

¿Com s'ha detectat la necessitat? S'ha descrit que entre el 33-63% dels tractaments antibiòtics prescrits a urgències es consideren inapropiats (2,3,4).

Més del 10% dels pacients atesos a urgències reben la prescripció d'un o més antibiòtics i la majoria de las prescripcions antibiòtiques fetes a urgències es mantenen inalterades 48 hores després de l'ingrés (3). L'augment de tractaments antibiòtics adequats al servei d'urgències derivarà en una millora de la qualitat assistencial tant a nivell comunitari com hospitalari.

2. Objectiu:

- Conèixer les bases de l'optimització de l'ús dels antibiòtics des del servei d'urgències.

3. Objectius específics:

- Seleccionar el tractament empíric segons les guies de consens.
- Ajustar el tractament a les característiques i comorbiditats del pacient.
- Reduir l'espectre antimicrobià segons l'evolució i els resultats microbiològics.
- Optimitzar la durada del tractament.